

Motion till riksdagen 2009/10:A271

av Jennie Nilsson (s)

Fackligt inflytande vid offentlig upphandling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av yttranderätt för den fackliga organisationen på arbetsplatsen vid offentlig upphandling.

Motivering

Lagen om offentlig upphandling reglerar hur upphandlingar ska ske och har kommit till stor användning när förändring av verksamheter som tidigare bedrivits i offentlig regi genomförts. De offentliga upphandlingsorganisationerna har därmed tvingats lära sig av misstag som begåtts i takt med att nya områden öppnats för anbudsförfaranden.

I många fall har en sämre arbetsmiljö blivit resultatet av upphandlingen, i form av ökad stress på grund av färre anställda eller sämre arbetstider, faktorer som använts som ett konkurrensmedel av de aktörer och entreprenörer som givit anbud. Ett negativt resultat för arbetsmiljön hade vid många tillfällen kunnat förhindras genom förhandlingar med de fackliga organisationerna.

För att de fackliga organisationerna ska kunna vara med och hindra att upphandlingar får ett icke önskvärt resultat för arbetsmiljön, ska förhandlingar mellan arbetsgivare och fackliga organisationer äga rum i ett tidigt skede av upphandlingsprocessen. Berörda fackliga organisationer bör, för att kunna få ett reellt inflytande, vara med och förhandla fram underlaget för en upphandling.

Medbestämmandelagens 38 § föreskriver att arbetsgivaren före en upphandling ska förhandla med arbetstagarorganisationen. Arbetstagarorganisationen har rätt till den information som behövs för ställningstagandet. Enligt 39 § kan också fackligt veto tillämpas på vissa villkor mot en oseriös entre-

Fel! Okänt namn på

prenör, och i paragrafen beskrivs dess samband med LOU. Men givetvis kan 38 § tillämpas med varierande grad av generositet i informationen. När exempelvis en kommun eller ett landsting lägger ut en del av sin verksamhet på entreprenad vore det därför rimligt att kunna ställa krav på att man samtidigt tar ansvar för personalens villkor. Flera EU-länder har redan ratificerat ILO:s konvention 94 om arbetsklausuler i kontrakt där offentlig myndighet är part. Detta bör även Sverige göra.

Syftet med anbudsförfarandet är självklart att uppnå ekonomiska besparingar via konkurrens men inte att man ska spara pengar på bekostnad av de anställdas hälsa. Det är därför viktigt att arbetsgivaren i ett tidigt skede har en dialog med berörda fackliga organisationer om de krav som ska ställas vid upphandlingen. De anställda kan ha många värdefulla synpunkter att komma med. Intresset för denna dialog kan dock vara större eller mindre.

Lagen om offentlig upphandling bör innefatta möjlighet till ökad yttranderätt för den fackliga organisation som tecknar avtalet på arbetsplatsen.

Stockholm den 30 september 2009

Jennie Nilsson (s)